

BLUMENTÁL

Ročník XXIV

Číslo 10

Október 2013

Storočie a štvrt': 1888 - 2013

Nielen kňazi - seniori, ale aj mnohí starší farníci, ktorí ešte zažili predkoncilovú tzv. tridentskú omšu, prípadne aj mladší katolíci, ktorí na základe impulzov emeritného pápeža Benedikta XVI. nanovo objavili jej mysterióznu krásu, vedia, že táto liturgia sa začína slovami, ktoré vychádzajú zo 43. žalmu: „*Et introibo ad altare Dei, ad Deum qui laetificat iuventutem meam.*“ (I pristúpim k Božiemu oltáru, k Bohu, ktorý obveseľuje moju mladost'.) Tento začiatok eucharistického slávenia bol liturgickým a biblickým vyjadrením radosť, ktorú Boží služobník (a každý, kto akýmkoľvek spôsobom slúži Bohu) precítiť uje pri stretnutí s Bohom. Nielen kňaz, keď sa blíži k oltáru, ale každý veriaci už pri vstupe do kostola si uvedomuje, že vchádza do priestoru osobitným spôsobom vyhradeného na jedinečný účel: aby sa tu osobitným spôsobom vzdávala Bohu pocta.

Náš chrám 28. októbra 2013 oslávi 125. výročie konsekrácie. Vieme si predstaviť veľkú radosť tunajších obyvateľov, keď sa v nedeľu 28. októbra 1888 pred slávnostnou svätou omšou spojenou s posviackou chrámu zišlo pred jeho bránami množstvo veriacich na čele so svojim vtedajším duchovným otcom – farárom Josephom Poeckom, aby privítali ostrihomského arcibiskupa kardinála Jána Simora, ktorý vykonal slávnostnú posviacku. *Aké milé sú tvoje príbytky, Pane zástupov; túži a zmiera moja duša po nádvoľiach Pánových. Jeden deň v твоjích nádvoľiach je lepší než iných tisíc.* (Ž 84, 2, 3, 11) Možno aj týmito slovami by sa dali opísať pocity ľudí, ktorí prvýkrát vstúpili do novopostaveného Božieho stánku. O niekoľko týždňov si teda pripomenieme, že už celé jeden a štvrt' storočie náš blumentálsky chrám slúži na tento cieľ: aby sa tu v dome modlitby zhromažďoval veriaci Boží ľud a slávil Najsvätejšiu obetu. Oslava tohto jubilea bude spojená aj s pozhnaním zreštaurovaného a nanovo prebudovaného organa.

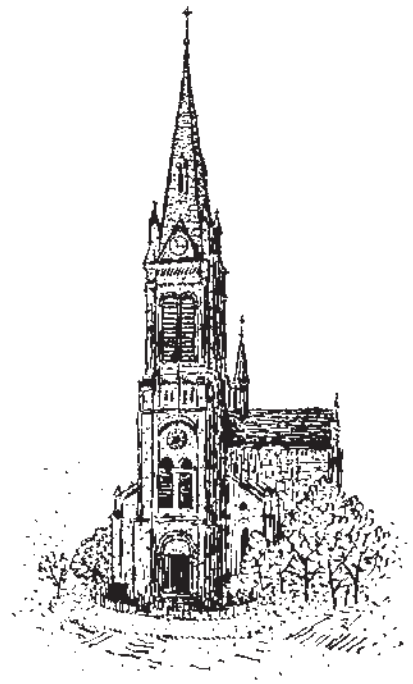
Tak, ako ľudia v roku 1888 mohli vidieť dielo, ktoré ich stálo veľa obety, námah a prostriedkov, aj po 125. rokoch môžeme vidieť a najmä počuť masívny zvuk hudobného nástroja s prívlastkom „kráľovský“. Dielo, ktoré po strastiplnej ceste a toľkých peripetiách trvajúcich viac než desaťročie, sa napokon dočkalo pozhnaného zavŕšenia námah a obiet vás – blumentálskych farníkov. (Nech je pre vás dobrotivý Boh najväčšou odmenou!)

Impozantná budova chrámu a mohutné tóny organa nemôžu uniknúť ľudskej pozornosti. Aj tieto vonkajšie znaky vnímateľné našimi zmyslami upriamujú našu pozornosť na veľkosť, vznešenosť a velebu Boha, ktorého možno vnímať jedine vnútorným zmyslom pre vieru. Oslava nášho blumentálskeho jubilea sa koná v roku Veľkého jubilea príchodu našich vierozvestov – teda tých, ktorí nám priniesli vzácny poklad viery v Krista. Zároveň od októbra 2012 do novembra 2013 ešte stále prebieha *Rok viery*. Emeritný pápež Benedikt oznámil *Rok viery* osobitným dokumentom – apoštolským listom motu proprio s priliehavým názvom *Porta fidei*, začínajúcim slovami: „*Dvere viery...*“ (Sk 14, 27), ktoré vedú do života spoločenstva s Bohom a umožňujú vstúpiť do jeho Cirkvi, sú pre nás stále otvorené... Prejsť týmito dverami značí vydať sa na cestu, ktorá trvá celú večnosť.“ Nie je to iba brána chrámu, cez ktorú vstupujeme do Božieho príbytku, nie je to ani brána sluchu, cez ktorú k nám prenikajú také tóny na Božiu slávu, ktoré nedokážeme vydať ľudským hlasom, ale aj brána srdca, ktorú otvárame, aby sme objavili „porta fidei“ – naše „dvere viery“. Spomínaný dokument hovorí, že „poznánie obsahu viery nestačí, ak sa ľudské srdce, skutočná „svätyňa“ človeka, neotvorí milosti.“ Vo viere získavame nový život a ako hovorí ďalej dokument *Porta fidei*, „skrze vieru tento nový život stvárnjuje celú ľudskú existenciu“.

Naša farnosť a náš chrám je aj v tomto ohľade zaujímavou inšpiráciou. Keď bol kostol postavený, mal slúžiť najmä potrebám vtedajšieho Nového Mesta (aj alternatívny názov našej blumentálskej farnosti znel: Bratislava – Nové Mesto), hoci administratívne sa chrám nachádza na území časti Staré Mesto. Kde sú tie časy, keď oficiálny názov našej farnosti prezrádzal, že sme sa nachádzali na periférii Bratislavy, resp. v jej novo budovanej časti! Dnes už obe časti mesta, ktoré sa postupne rozrastá od Malaciek až po Šamorín, sú jej stredom. A medzitým obe – Staré aj Nové Mesto – zostarli. Aj náš chrám a farnosť prešli svojim vývojom vrátane demografických zmien. Prejavilo sa to najmä po vybudovaní nových kostolov, na budovaní ktorých sa podieľal aj (a práve) Blumentál potom, ako boli erigované nové farnosti na našom pôvodnom teritóriu. Vždy nás však teší, keď pre mnohých Bratislavčanov Blumentál aj naďalej ostáva ich „srdcovkou“, a napriek nášmu veku (aj kostola, aj mnohých farníkov) tu vždy vidíme mladé tváre mužov a žien nielen pri krstoch či sobášoch (ktoré sa prirodzene asociujú s mladším vekom), ale aj v kostolných laviciach počas svätých omší, a čo si ja osobne zvlášť cením, že vidíme mnohých mladých aj pred spovednicami. Práve duch viery a pokánia nám umožňujú, že náš starý človek, poznačený hriechom, je formovaný na človeka nového.

Nech náš chrám (a aj nanovo prebudovaný organ) nás učia spievať novú pieseň. Mimoriadne výstižne, akoby to bolo určené práve nám do Blumentálu, hovorí sv. Augustín vo Výklade žalmov: *Spievajte mu novú pieseň* (Ž 32). Zoblečte starobu, poznáte novú pieseň. Nový človek, nový zákon, nová pieseň. Nová pieseň nepristane starým ľuďom. Naučia sa ju iba noví ľudia, ktorých milosť obnovila zo stariny a patria už do nového zákona, ktorým je nebeské kráľovstvo. Za ním vzdychá každá naša láska a spieva novú pieseň. Nech spieva no-

(Pokračovanie na s. 8)

*Vypočuj nás, ó, Mária,
ty najlepšia z matiek,
ktorá trpí, keď vidí svojich synov
prežívať ich kalváriu.*

*Matka oklamanych,
zradených a väznených,
nespravodlivo odsúdených,
a tých, čo sa nechcú dať podplatiť,
matka sirôt a tých,
s ktorými zle zaobchádzajú,
trpiacich detí, plačúcich matiek
a ustarostených otcov*

*Úpenlivo ťa prosíme, ó, Matka,
pomôž, aby sme žili v slobode a pravde,
vo vernosti tebe a tvojmu Synovi.*

*Dnes si nám väčšmi Matkou
ako Kráľovnou,
lebo dnes väčšmi ako inokedy
potrebujeme matku.*

*Matku, ktorá všetko pochopí,
ktorá zotrie každú slzu
a poteší každú žiaľ,
ktorá nás podrží,
aby sme nestratili nádej.*

Jerzy Popieluszko

(Brána do neba, vydavateľstvo Nové Mesto)

MODLITE SA RUŽENEC...

Tak znejú výzvy Panny Márie, Božej Matky z Lourd, z Fatimy... a tak nás často vyzýva aj Cirkev. Táto evanjeliová modlitba je totiž mocnou zbraňou v rukách kresťana katolíka. Zbraňou, ktorá nezabíja, ale lieči. Zbraňou, ktorá nevyvoláva konflikty a nepokoje, ale uzmieruje, zbraňou, ktorá by nemala chýbať v rukách nikoho z nás.

Nasledujúca úvaha by mala byť zameraná na túto modlitbu, na históriu jej vzniku, možno by mala viac povedať o tom, že ruženec je naozaj evanjeliová modlitba a že: „jej usporiadanie postupne rozvíja a dáva najavo, akým spôsobom sa Božie Slovo z milosrdného Božieho rozhodnutia zapojilo do ľudských osudov a uskutočnilo dielo vykúpenia, že v ruženci sa príhodne po poriadku uvažuje o základných spasiteľných udalostiach, ktoré sa uskutočnili v Kristovi od panenského počatia Božieho Slova a tajomstva Ježišovho detstva až po vrcholné veľkonočné udalosti, t. j. požehnané umučenie a slávne vzkriesenie a ich účinky v rodiacej sa Cirkvi na Turíce aj v samej Panne Márii, keď po tomto pozemskom vyhnanstve bola s telom i dušou vzatá do nebeskej vlasti..., že zadelenie jednotlivých tajomstiev úplne zodpovedá postupu udalostí a najmä predkladá spôsob, akým sa pôvodne ohlasovala viera..., že ruženec sa opiera o evanjelium a jeho stredobodom je tajomstvo vtelenia a ľudského vykúpenia, a preto je to vonkoncom kristologická modlitba“ (porov. Direktórium 2013, str. 197).

Možno by sme mali poukázať na mnohé dobrodenia, ktoré ľudstvo i jednotlivci dosiahli práve cez túto modlitbu, keď sa k Pánovi neba i zeme obracali veriaci i celé spoločenstvá práve prostredníctvom tejto modlitby. No skutočnosť týchto dní nám ponúka trochu iné, aktuálne udalosti – udalosti týkajúce sa, možno smelo povedať, existencie „sveta“ nielen nášho tu na Slovensku, ale naozaj existencie celého sveta.

Pozrime na príklad týchto dní: Napätá situácia v Sýrii a vo viacerých krajinách. Schyľovalo sa k vojnovému konfliktu a čakalo sa len na jeden jediný pokyn. Uvoľnenie, aj keď nie celkom vyriešenie, nastalo v čase, keď Svätý Otec vyzval Boží ľud na modlitbu. Áno, aj na modlitbu posvätného ruženca a pôstu, tak, ako neraz odznela podobná výzva Panny Márie pri Cirkvou uznaných zjaveniach a aj pri tých, ktoré Cirkev ešte neuznala. Zdá sa, že bezprostredná hrozba vojnového konfliktu s možnými nedeľnými následkami sa upokojila a nastúpilo obdobie roko-

vania. Toto obdobie relatívneho „ticha“ je však výzva pre nás, veriacich, aby neutíchali naše modlitby, nech „zrnká“ na našich ružencoch v našich rukách sú stále v pohybe. Teda neodkladajme ruženec a modlime sa aj naďalej za mier a pokoj vo svete i v krajinách, kde sa šíria nepokoje a kde sú ohrození a neustále ohrozovaní práve veriaci kresťania.

A nedá mi nevrátiť sa k neopakovateľnému Pochodu za život v Košiciach. Kto by bol predpokladal, že sa v tomto Európskom meste kultúry zide vyše 70 000 ľudí z celej našej vlasti, aby svojou účasťou podporili myšlienku práva na život od počatia až po prirodzenú smrť, vyslovili požiadavku zakotviť v našej ústave ochranu manželstva muža a ženy, aby sa zastavilo šírenie sexuálnej revolúcie, ktorej sa dvere otvárajú aj na Slovensko, aby sa rešpektovalo právo rodičov na výchovu detí a všetko to, čo je zakotvené v Manifeste, ktorý pred vlastným pochodom na konci za účasti našich otcov biskupov prečítali „otcovia myšlienky“ usporiadať toto veľkolepé stretnutie, prvé svojho druhu na Slovensku aj ako prezentáciu postojov a názorov, možno smelo povedať, väčšiny obyvateľov Slovenska.

Z manifestu vyberáme predovšetkým **požiadavky adresované verejným činiteľom, zvlášť poslancom NR SR, vláde SR a všetkým štátnym inštitúciám**, aby:

- vytvorili legislatívne podmienky na to, aby bol chránený každý človek od počatia po prirodzenú smrť,

- legislatívnym spôsobom zabezpečili ochranu manželstva muža a ženy ako jedinečného a ničím nenahraditeľného zväz-

ku, ktorý je rešpektovaním prirodzeného zákona rozpoznateľného rozumom,

- vytvorili také poradné a podporné mechanizmy, ako aj ekonomické a sociálne podmienky, v ktorých by sa rodiny nebáli prijímať deti,

- aktívne podporili také inštitúcie, ktoré sú zamerané na pomoc rodinám v núdzi a tehotným ženám, aby nemuseli uvažovať o potrate.

Podobne vyzvali **všetkých ľudí dobrej vôle**, aby sa konkrétne zasadili za:

- ochranu a úctu ku každému človeku od jeho počatia po prirodzenú smrť a šírenie týchto hodnôt v našej spoločnosti,

- rešpektovanie dôstojnosti každého človeka,

- pomoc ľuďom v núdzi, osobitne tehotným ženám, mnohopočetným rodinám a rodinám v ťažkej životnej situácii,

- ukončenie zločinov na nevinných nenarodených deťoch a násilia páchaného na ženách v mene „možnosti voľby“,

- ochranu manželstva muža a ženy ako kolísky života a základnej bunky spoločnosti,

- rešpekt a garanciu osobitného práva rodičov na výchovu svojich detí.

A prečo odzneli takéto výzvy a vyhlásenia? Nuž preto, že vo svete sa šíria a uzákoňujú veci, ktoré sú pre nás doslova nepochopiteľné, keď deti nemajú mať otca a mamu, ale rodiča jedna a rodiča dva, keď sa do škôl zavádza sexuálna výchova už od najmenších a keď na jej hodinách omdlievajú deti, keď odoberajú deti rodičom, keď sa má dieťa vychovávať ako bezpohlavný tvor a až v dospelosti sa má rozhodnúť, či chce byť ženou alebo mužom...

O konkrétnych prípadoch možno v inom príspevku. Teraz azda ešte toto: Pochodom za život veriaci a ich duchovní nebojujú proti nikomu, ale za niekoho. Preto je nepochopiteľný postoj médií, ktoré zamlčujú úspech „Pochodu“, vysokú účasť na ňom, nadšenie účastníkov a poučajú, že peniaze vynaložené na „Pochod“ sa mohli použiť radšej na detské domovy. Pýtame sa teda: Kto v minulosti mal sirotince, hospice a starobince, ak nie Cirkev? Dnes ide však o to, či v nich niekto bude, lebo je ohrozený život tých, ktorí ich budú potrebovať a či bude takých, čo ich budú potrebovať. Lebo je ohrozený život ako taký. A ešte čosi Tie peniaze nešli za prostriedkov štátu, ako peniaze vynaložené na protichodné pochody.

Vstup do Ružencového mesiaca nebude zatažovať ďalšími podrobnosťami. Tie to slová majú byť len výzvou, či lepšie povedané prosbou: neodkladajte ruženec a pomôžme zachrániť Slovensko pred šírením kultúry smrti. Nielen telesnej, ale aj, a predovšetkým duchovnej. **X. Duchoňová**

NEBESKÍ POSLOVIA - ANJELI

V liturgickom kalendári si pripomínáme anjelov dvakrát v roku, a to 29. septembra na sviatok Svätých archanjelov Michala, Gabriela a Rafaela a 2. októbra Svätých anjelov strážnych. V byzantskom obrade majú aj svoje dni a sviatky: úcte anjelov je určený každý pondelok, okrem toho majú svoje osobitné sviatky. Najvýznamnejším je Zhromaždenie k veľvojevodcovi Michalovi a ďalším beztelesným mocnostiam.

Etymológia a význam

Anjel (hebr. מַלְאָכִים - maleách; gr. ἄγγελος -

angelos; lat. angelus = posol.) Sv. Augustín píše, že anjel je meno služby, nie prirodzenosti. Anjeli sú duchovné, netelesné bytos-

ti, sú celým svojim bytím Boží služobníci a poslovia. Stále sa dívajú na tvár svojho Otca a dbajú na plnenie jeho prikazov. Anje-

li sú slúžiacie duchovné bytosti, ktoré Boh stvoril na to, aby plnili jeho vôľu. Sú nespočítateľní, vzhľadom na ich moc a silu sú na vyššom stupni ako človek. Úlohou Božích anjelov je chvála a uctievanie Boha, vykonávanie jeho prikázaní, odoslanie Božích odkazov, služba veriacim ľuďom a najmä zastupovanie a ochrana detí. Anjeli sa zúčastňujú na uskutočňovaní plánov a sľubov Boha (napríklad pri hlásaní spásenia, v boji proti nepriateľským silám na strane Božieho ľudu, pri vykonávaní Božieho súdu).

Magistérium a anjeli

Stvorenie anjelov je Božím slobodným činom. Jestvovanie anjelov je dogma. Podľa definície IV. lateránskeho a I. vatikánskeho koncilu *Prírodnosť anjelov je duchovná* - De fide. Sent. communis teológov je: Anjeli sú svojou prirodzenosťou nesmrteľní. Stredom anjelského sveta je Kristus. Ako bytosti čisto duchovné majú rozum a vôľu, sú to bytosti osobné a nesmrteľné. Prevyšujú všetky viditeľné tvory dokonalosťou, ako o tom svedčí lesk ich slávy. Anjeli majú vynikajúcu slobodnú vôľu primeranú spôsobu ich veľkého poznania tak, že podľa sv. Tomáša Boží anjel prvým rozhodnutím svojej vôle sa nezmeniteľne pridáva dobra. Aj moc anjelov je veľká. Dobrým anjelom patrí nábožen-ská úcta (cultus duliae). Cirkev im túto úctu vzdáva od najstarších čias, zasväcuje im sviatky, kostoly, v úcte má ich obrazy.

Anjeli a umenie

Zobrazenie anjela sme prvýkrát v živote videli niekde v kostole na niektorých z ma-

lieb alebo obrazov, či v modlitbových knižkách pre deti. Pamätám si, ako som bol uchvátený týmito bytosťami, keď som ako dieťa prvýkrát videl anjela. Samozrejme, na obrázku. Boli to malé obrázky v modlitbovej knižke mojej starej mamy. Staré ošúchané obrázky a na nich krásne žiariace bytosti odedé do bieleho dlhého rúcha, s ustarosteným pohľadom kráčajúci vedľa bezstarostných detí ani len netušiacich prítomnosť anjela medzi nimi - anjel strážny. V kostole vedľa svätostánku kľaciai anjeli naznačujúci adoráciu samého Boha a poukazujúci na jeho prítomnosť. Rôzne sochy, vitráže, obrazy a obrázky znázorňujúce bose žiariace bytosti v bielom odevu s krídlami, so svätôžiarou a mladickým výzorom držiaci v rukách nejaký predmet (symbol). Alebo malí anjelici s výzorom batolaťa, ktorí sú nám mimoriadne sympaticki práve pre ich vznešenosť a milotu, sú symbolom hojnosti a Božieho požehnanja.

Anjeli a démoni

Rovnako ako anjelov, treba spomenúť aj zlých anjelov, teda démonov alebo diablov, lebo majú ten istý pôvod. Aj diabol bol pôvodne dobrým anjelom. Anjelov stvoril Boh ešte pred stvorením hmotného sveta. Lucifer padol a následne sa stal vodcom zlých anjelov - Satanom. Jeden verš zo Zjavenia sv. Jána hovorí o tom, že do svojej vzbury vtihol tretinu anjelov. On sa vzbúril a padol ešte pred stvorením človeka a dostal nové meno: v hebrejčine Satan, v gréčtine Diabolos, čo znamená: žalobca, ohovárač, protivník, nepriateľ. Jeho heslom je: *Divide et impera - rozdeľuj a panuj!*

Sv. Tomáš Aquinský, ktorý sa okrem iného nazýva „*doctor angelicus*“, teda „*anjelský učiteľ*“, poukazuje na to, že Božia Prozreteľnosť spravuje nižšie bytosti skrze vyššie, preto ustanovil ľuďom anjelov strážcov. Ich pôsobenie obyčajne nejakou zvláštne nebadáme, lebo je začlenené do riadneho vykonávania Božej Prozreteľnosti a samozrejme, nevytiska a nenahrádza vlastnú činnosť a starostlivosť o človeka. Anjela strážcu máme ctíť, milovať, prosiť o pomoc a jeho vnutnutia nasledovať.

Absolútnu úctu vo vlastnom zmysle vzdávame len Stvoriteľovi; pričom prejav našej úcty k Najsvätejšej Matke, anjelom a ľuďom závisí od ich účasti na Božej добрote a vedie nás ku kultu samého Boha.

Zakončil by som slovami piesne vďaky - prefácie o anjeloch: *Svätý Otče, všemohúci a večný Bože, (...) lebo keď si uctieваме твоjih nebeských poslov, vebíbime tvoju nekonečnú slávu. Ich krása a dôstojnosť nám dáva tušiť, aký si nesmierny a nadovšetko vznešený.* Peter Čizmár, kaplán

TOTUS TUUS

Na 22. októbra pripadá liturgická spomienka blahoslaveného Jána Pavla II. Keď som uvažoval nad tým, čo by nám pravdepodobne chcel najviac pripomenúť a zdôrazniť zo svojho života do našich životov, jednoznačne mi prichádzajú na myseľ slová jeho celoživotného hesla - TOTUS TUUS (CELÝ TVOJ).

Stačí sa pozrieť na jeho testament. Začína ho práve týmito slovami a chce nás všetkých zveriť do rúk Božej Matky: „*Totus tuus ego sum*. V mene Najsvätejšej Trojice. Amen. *Bdejte teda, lebo nevíete, v ktorý deň príde váš Pán* (Mt 24, 42) - tieto slová mi pripomínajú posledné zavolanie, ktoré príde vo chvíli, keď to bude chcieť Pán. Túžim ho nasledovať a želám si, aby ma všetko, čo tvorí môj pozemský život, pripravilo na túto chvíľu. Nevieť, kedy príde, ale ako všetko, tak aj túto chvíľu vkladám do rúk Matky môjho Majstra: *Totus tuus*. V týchto materských rukách nechávam všetko a všetkých, s ktorými ma spojil môj život a moje povolanie. V týchto rukách nechávam predovšetkým Cirkev, ale aj môj národ a celé ľudstvo.“

V živote aj po smrti som Totus tuus

Odkiaľ je toto jeho heslo a táto veľká úcta k Božej Matke? Sám o tom píše v kni-

he *Prekročiť prah nádeje*: „Spočiatku sa mi zdalo, že sa musím vzdať mariánskej zbožnosti zo svojho detstva v prospech kristocentrizmu. Vďaka svätému Ľudovítovi Grignonovi z Montfortu som však pochopil, že ozajstná zbožnosť k Božej Matke je kristocentrická.“ A v apoštolskom liste *Rosarium virginis Mariae*, opierajúc sa o svätého Ľudovíta Grignona, vysvetľuje: „Celá naša dokonalosť spočíva v pripodobňovaní sa Kristovi, v zjednocovaní sa s ním a v zasväcovaní sa mu. Teda najdokonalejšia zbožnosť je tá, ktorá nás najdokonalejšie pripodobňuje Ježišovi Kristovi, zjednocuje s ním a zasväčuje jemu. A keďže Mária je zo všetkého stvorenia najviac pripodobnená Ježišovi, znamená to, že spomedzi všetkých foriem zbožnosti najviac zasväčuje a pripodobňuje našu dušu Pánovi uctievanie Márie, jeho svätej Matky, a že čím viac je srdce zasvätené jej, tým viac je zasvätené Ježišovi.“

Celá formula zasvätenia sa Ježišovi Kristovi prostredníctvom Panny Márie, ktorú uvádza svätý Ľudovít, a ktorá pochádza už od svätého Bonaventúru, znie - *Som celý tvoj a všetko, čo mám, je tvoje, môj najdrahší Ježiš, skrze Máriu, tvoju svätú Matku*. (Totus tuus ego sum, et omnia mea tua sunt, mi dulcissime Jesu, per Mariam, Matrem tuam sanctam.)

Odtiaľto je vybrané motto Jána Pavla II. - Totus tuus, ktoré si zvolil už ako biskup a ponechal si ho aj ako pápež. Veľká úcta a dôvera k Panne Márii sa tiahla naozaj celým jeho životom. Pozrime sa aspoň na niektoré udalosti z jeho života:

Hneď po voľbe za pápeža nastal problém s jeho erbom. Odborníci na heraldiku nesúhlasili s tým, aby si ponechal erb s krížom a písmenom M, ktoré mal už ako biskup a ktoré symbolizovalo Pannu Máriu pod krížom, no on si presadil svoje.

Jeho prvé slová po voľbe za pápeža: „Bál som sa prijať toto menovanie, ale prijal som ho v duchu poslušnosti k nášmu Pánovi Ježišovi Kristovi a v absolútnej dôvere v jeho Matku, blahoslavenú Pannu Máriu.“

Rok 1987 vyhlásil za mimoriadny Mariánsky rok, venovaný úvahám o Márii, Božej Matke a matke Cirkvi. A v tom istom roku vydal aj encykliku o Panne Márii - *Redemptoris Mater*.

Po atentáte pri prvom verejnom vyhlásení povedal: „Zjednotený s Kristom, kňazom a obetou, ponúkam svoje utrpenie za Cirkev a za svet. Tebe, Mária, opakujem - Totus tuus.“ A do testamentu v tomto období, reagujúc na atentát, dopisuje: „Oveľa viac cítim, že sa nachádzam úplne v Božích rukách a neustále zostávam k dispozícii svojmu Pánovi, zverujem sa jemu v jeho Nepoškvrnenej Matke (Totus tuus).“

Krátko pred smrťou, po tracheotómii, Ján Pavol II. stratil hlas a na papier vtedy napísal: „Čo ste mi to spravili! Ale... Totus tuus.“ Chcel vyjadriť bolesť zo straty hlasu a zároveň pripravenosť úplne sa zveriť Márii. A počas posledného požehnanania *Urbi et orbi*, ktoré máme mnohí v živej pamäti, keď nemohol nič povedať, kardinál Stanislav Dziwisz spomína: „Svätý Otec bol hlboko dojatý, rozčarovaný a zároveň vyčerpaný. Ľud na námestí tlieskal, volal ho, ale on na sebe cítil bremeno bezmocnosti a utrpenia. Pozrel sa mi do očí: „Asi by bolo lepšie, keby som zomrel, keď už nemôžem plniť poslanie, ktoré mi

bolo zverené.“ Chcel som odpovedať, no on dodal: „Nech sa stane tvoja vôľa... Totus tuus.“ Nevyjadrovalo to rezignáciu, ale odovzdanie sa Božej vôli.

Nech sa aj pre nás stáva Totus tuus mottom našich životov.

Nech sa stáva najhlbšou túžbou našich duší a modlitbou, ktorou sa obraciam na Krista prostredníctvom Panny Márie, ktorej neustále opakujeme Totus tuus.

A slovo Totus je pre nás zároveň aj spytovaním svedomia, čo všetko nám ešte chýba, aby platilo v našich životoch Totus tuus - som CELÝ tvoj.

Martin Majda, kaplán

POSTAVILI SME TI, PANE...

Pre Blumentálcov, teda pre členov našej farskej rodiny nie je nijakým tajomstvom, že kostol, náš Blumentál, ako ho dôverne nazývame, bude tento mesiac oslavovať 125. výročie svojej konsekrácie. A nie je tajomstvom ani skutočnosť, že je to už tretí kostol farnosti, ktorá vznikla na vtedy periférii mesta, teda za jeho hradbami.

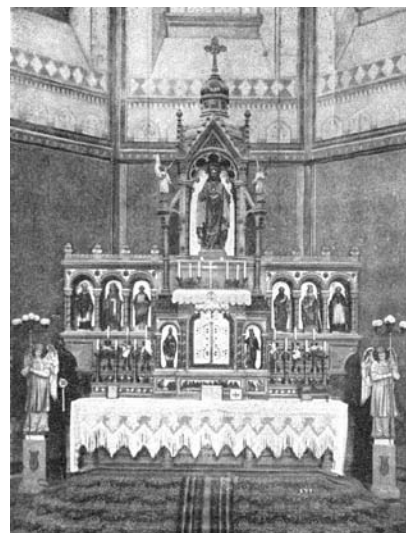
Je zaujímavé uvedomiť si prečo postupne vybudovali naši predkovia tri kostoly. Ten prvý, prebudovaný zo sýpky, bol naozaj len provizóriom, lebo v tejto časti rozširujúceho sa mesta nebol nijaký Boží stánok, a veriaci museli na bohoslužby dochádzať do centra. Ten druhý, na mieste, kde stojí dnešná fara, postavili, aby veriaci mali svoj kostol. No ukázalo sa, že ani toto nemôže byť definitívne riešenie. Kostol nestačil pre zvyšujúci sa počet veriacich. Bolo treba vybudovať väčší a možno aj dôstojnejší Boží príbytok. A tak nám predkovia zanechali krásne dedičstvo, chrám, ktorý už 125 rokov aj svojím exteriérom pozýva veriacich, aby v ňom chválili Boha.

Smelo môžeme povedať, že o vybudovanie Blumentálu sa najviac zaslúžil vtedajší farár Jozef Poeck, ktorý tomuto dielu zasvätil celý svoj život a na chrám venoval aj všetky svoje úspory, aby po 118 rokoch existencie farnosti zavŕšil dielo, ktoré slúži na oslavu Boha. Koľko asi veriacich z tých 125 rokov prekročilo prah nášho kostola Nanebovzatia Panny Márie, koľko

úpenlivých prosieb odznelo pred obrazom našej Matky dobrej rady, koľko slov vďačnosti za obdržané dary a koľko oslavných slov a piesní zaznelo z úst a srdiec veriacich, koľko duší sa v ňom uzdravilo, koľko modlitieb posvätného ruženca zaletelo k našej Nanebovzatej, koľko ministrantov sa vystriedalo pri oltári pri bohoslužbách, koľko detí po prvýkrát prijalo Pánovo telo, koľko pri birmovkách dary Svätého Ducha, koľko sviatostných manželstiev sa tu uzavrelo, s koľkými veriacimi sa farnosť rozlúčila po ich odchode do večnosti, koľko ľudí v tomto chráme slúžilo pri rozličných prácach, aby vždy bolo všetko pripravené na dôstojný priebeh bohoslužieb, koľko významných predstaviteľov Cirkvi prišlo veriacich farnosti povzbudiť vo viere, koľkým veriacim poslúžila Charita Blumentál, koľko čitateľov navštívilo farskú knižnicu, a v neposlednom rade koľko veriacich a možno aj neveriacich sa povzbudilo vo viere cez príspevky našich duchovných vo farskom časopise za dvadsaťštyri rokov, to nikto nespočíta. V niečom však

môžeme urobiť aspoň akú-takú krátku rekapituláciu: za 125 rokov pôsobilo v našej farnosti 18 farárov, viac ako 180 kaplánov, výpomocných duchovných a diakonov, len od r. 1928 sedem organistov... A prečo to všetko spomíname pri tomto výročí? No predsa preto, aby sme na týchto dobrodincoch Chrámu minulých i súčasných nezabúdali vo svojich modlitbách.

Postavili sme ti, Pane, chrámy, veľkolepé katedrály... Táto pieseň mladých mi vždy príde na um, keď slávime výročie posviacky nášho kostola. A tak, ako máme svoj domov, máme aj domov našej farskej rodiny, a tým je Blumentál. Hoci ten náš chrám nie je bohatý na umelecké pamiatky ani na históriu (veď v našom meste sú oveľa staršie a umelecky podstatne viac vyzdobené chrámy), je bohatý na stretnutia Božieho ľudu s Pánom. Je bohatý tým, koľko modlitieb, chvál, prosieb a poďakovaní sa v ňom vznieslo k Bohu. Koľko nádeje a sily si z neho odnášali naši predkovia a odnášajú naši súčasníci. Je bohatý a preplnený úctou veriacich k našej Nanebovzatej patrónke, ktorú si osobitne uctieваме ako Matku Dobrej Rady. Tá pieseň mladých pokračuje slovami: *A či tie nádherné chrámy našim domovom sa stali...* Verím, že Blumentál je ozajstným domovom pre všetkých, čo do neho s úctou vstupujú. **XD**

ENCYKLIKA DVOCH ŽIJÚCICH PÁPEŽOV

Lumen fidei je historicky prvým dokumentom svojho druhu, na ktorom sa autorsky podieľali dvaja žijúci pápeži. Text z podstatnej časti vyšiel z pera Benedikta XVI., ktorý svoj prvý rukopis takmer stihol dokončiť. Vydaná encyklika však už nesie podpis jeho nástupcu. Pápež František v úvode encykliky priznáva autorstvo textu svojmu predchodcovi, keď píše: „Som mu za to hlboko vďačný a v Kristovom bratstve preberám jeho vzácnu prácu, pridávajúc k textu niekoľko ďalších podnetov. Petrov nástupca, včera, dnes i zajtra, je totiž stále povolávaný „upevňovať bratov“ v tom nesmiernom dare viery, ktorý Boh dáva ako svetlo na každodennú cestu“ (článok 7).

Prvá encyklika pápeža Františka je venovaná téme viery, ako to vyjadruje jej názov *Lumen fidei* (Svetlo viery). Je adresovaná biskupom, kňazom, diakonom, zasväteným osobám a všetkým veriacim laikom. Svätý Otec ju podpísal na slávnosť svätých Petra a Pavla 29. júna 2013. Obsahom korešponduje s Rokom viery, ktorý vyhlásil Benedikt XVI. a ktorého slávenie pokračuje so súčasným Svätým Otcom Františkom. Vyše 80-stranová encyklika je rozvrhnutá do štyroch kapitol. Názov každej z nich tvorí motto v podobe biblického citátu.

1. Uverili sme v lásku (1 Jn 4, 16)

Prvá časť encykliky hovorí o viere z pohľadu jednotlivca i dejín. Predstavuje vieru ako dlhú cestu, pričom sleduje Abraháma, Izraela, Mojžiša a ďalšie veľké postavy viery, zamýšľa sa aj nad pokušeniami neviery a idolatrie. Vieru vysvetľuje ako spoľahlivú a spoľahlivú, pričom najvyšším vyjadrením tejto spoľahlivosti je život Ježiša Krista. Najväčší dôkaz dôveryhodnosti Kristovej lásky je jeho smrť kvôli človeku.

Veľká skúška Abrahámovj viery - obeťovanie syna Izáka - ukazuje, pokiaľ až je táto prvotná láska schopná zaručiť život aj za bránami smrti. Boh - darca života - bol schopný darovať Abrahámovi syna, keď to už ľudsky nebolo možné. Rovnako mu život syna mohol darovať aj za bránou smrti (porov. článok 11).

2. Ak neuveríte, nepochopíte (porov. Iz 7, 9)

Druhá časť vysvetľuje vzťah viery k pravde a osobitný charakter poznávania vierou, pri ktorom viera vystupuje v spojení s láskou. Človek sa prijatím Božieho daru lásky stáva schopným vnímať svet novými očami. Svätý otec vysvetľuje rozličné úlohy, ktoré pri poznávaní vierou zohráva zrak a sluch. Ďalej podrobnejšie hovorí o vzťahu viery a rozumu a o úlohe viery v teológii.

Kráľ Achaz zastrašený mocou svojich priateľov hľadá istotu, ktorú môže dať zmluva s veľkou Asýrskou ríšou. Prorok ho teda vyzýva, aby sa spoľahol na jedinou pevnú skalu, ktorá stojí neochvejne, na Boha Izraela. Pretože Boh je spoľahlivý, je rozumné veriť v neho a stavať vlastnú istotu na jeho slove (porov. článok 23).

3. Odovzdávam vám, čo som prijal (porov. 1 Kor 15, 3)

Tretia časť je venovaná otázke odovzdávania viery. Svätý Pavol charakterizuje Cirkev ako Matku, ktorá nás učí rozprávať jazykom viery, pričom vzťah jednotlivca „ja“ nadobúda aj rozmer spoločenstva „my“. „Kto verí, nikdy nie je sám“ (článok 39). Svätý Otec potom konkretizuje prostriedky, ktorými sa uskutočňuje odovzdávanie viery (najmä: sviatosti, Vyznanie viery, Modlitba Pána a Desatoro) a píše aj o jednotnosti a celistvosti viery.

Desatoro nie je zbierka negatívnych predpisov, ale konkrétnych smerníkov, ako vyjsť z púšte na seba zameraného ja a ako vstúpiť do dialógu s Bohom; nechať sa objasniť jeho milosrdenstvom, stať sa nositeľom jeho milosrdenstva.... Táto cesta dostáva nové svetlo z toho, čo Ježiš učí vo svojej reči na vrchu (porov. článok 46).

4. Boh im pripravuje miesto (porov. Hebr 11, 16)

Viera má svoj sociálny rozmer. Má úlohu v službe spravodlivosti, pokoja a spoločného dobra. Viera je základom pre jednotu ľudstva. Základ ľudstva sa rúca, ak je postavený iba na kritériách užitočnosti. Viera totiž umožňuje vzájomné odpustenie a potvrdzuje víťazstvo dobra nad zlom. Konkrétnejšie sa encyklika venuje úlohe viery ako základu pre rodinný a manželský život. Pri uvažovaní o úlohe viery ako posily v utrpení dostáva sa encyklika k téme kresťanskej nádeje a radosti, a vrcholí v poukazovaní na dynamizmus viery, nádeje a lásky vo vzájomnom prepojení. Záver encykliky tvorí modlitba k Panne Márii ako Matke Cirkvi a Matke našej viery.

Viera nie je svetlo, ktoré rozptýli všetky naše temnoty, ale lampa, ktorá v noci povedie naše kroky, a to stačí, aby človek mohol napredovať na svojej životnej ceste. Trpiacemu človeku Boh nedáva argumenty, ktoré by mu všetko vysvetlili, ale ponúka mu svoju odpoveď v podobe prítomnosti, ktorou ho sprevádza, či v podobe skúsenosti dobra, ktoré sa spája s osudmi utrpenia, aby doň vnieslo lúč svetla (porov. článok 57).

Milí čitatelia časopisu Blumentál, tento článok nechcel prerazovať celú encykliku, ale skôr pomôcť aspoň sčasti preniknúť do jej obsahu a prehliadnúť si tak svoju vieru prostredníctvom vybraných myšlienok, ktoré nakoniec môžu čitateľov inšpirovať, aby si prečítali celú encykliku.

Zdroje:

FRANTIŠEK, *Lumen fidei*, Spolok sv. Vojtecha, Trnava 2013.

<http://www.ttkbs.sk/view.php?cisloclan-ku=20130705005>

Ján Sitár, kaplán

„ÁNO - ALE...“

Hovorí sa, že výnimka potvrdzuje pravidlo. Ale koľko výnimiek ho ešte potvrdzuje a teda nepopiera? Stali sme sa odborníkmi na výnimky, akoby sme sa vedeli zo všetkého vyhovoriť; všetko si zdôvodniť, ako nám to vyhovuje podľa pravidla: „Áno, ale...“ Takýto prístup sa ziaľ prejavuje aj v živote mnohých kresťanov v dvoch základných oblastiach, ktoré sa týkajú právd viery a mravov. Mnohé nesprávne nauky (bludy) sa vryli do mysli a srdc „veriacich“, preto sa im faloš stala životným pravidlom.

Napríklad kto hovorí: „Boh áno, ale Kristus nie“ alebo: „Kristus áno, ale Cirkev nie“, svojvoľne si vyberá, čo sa mu zachce. Kto hovorí, že verí v Boha, ale nežije podľa jeho slova, je klamár, lebo niet v ňom pravdy, a jeho viera je mŕtva (porov. 1 Jn 2, 4; Jak 2, 14 - 26; Tit 1, 12.16). Kto verí iba „svojej“ predstave o Ježišovi, je tiež luhár, ba čo viac - antikrist, lebo sa vedome a dobrovoľne stavia proti Pánovi tým,

že uprednostňuje svoj názor pred zdravým učením (porov. 1 Jn 2, 18 - 29; 4,1 - 6; Tit 1,3.15; 2,11 - 14). Kto zlomyseľne prekrúca Božie slovo a Pánovu moc, vystavuje sa nebezpečenstvu večného zatratenia (porov. Mt 5, 19; 12, 22 - 30). Platí to aj pre tých, ktorí si neoprávane prispôsobujú cirkevné učenie, lebo vraj sa im Cirkev nemá miešať do života. Ona má však stále od Pána mandát učiť (porov. Mt 28, 19).

Pozrime sa na sviatosť pokánia a zmierenia. Keď kajúcnik vyzná iba niekoľko hriechov a vedome a dobrovoľne zamlčí predovšetkým ťažké (smrteľné) hriechy, svätá spoveď je neplatná. Kajúcnik sa vystavuje hriechu svätokrádeže. Alebo, ak sa kajúcnik úmyselne vyjadruje iba všeobecne o svojich hriechoch a odmieta spresniť pri nich zvlášť vážnu materiu a (príťažujúce alebo poľahčujúce) okolnosti, nemôže dostať rozhrešenie, lebo svätá spoveď by bola opäť neplatná. Alebo ak sa kajúcnik vyzná zo svojich hriechov, ale tvrdošijne odmieta konať nápravu a polepšiť sa, nemôže dostať rozhrešenie, lebo odmieta jednu z podstatných zložiek svätej spovede. Ak by sa kajúcnik bránil alebo vyhováral, že iný kňaz nemá pri svätej spovedi vyššie spomenuté nároky, nie je od nich osprave-

dlnený, lebo nijaký veriaci ani kňaz nemá právomoc meniť základné cirkevné učenie.

Hoci Pán Boh pozná naše hriechy, a niekto by si myslel, že nie je potrebné ich vyznať, nepochopil zmysel sviatosti zmierenia a pokánia, ku ktorej patrí vyznanie hriechov s ľútosťou ako osobnou obžalobou s pevným predsavzatím polepšiť sa a konať nápravu. Potom kňaz môže sprostredkovať kajúcnikovi Božie odpustenie a zmierenie s ním, ako aj s Cirkvou, ktorú zastupuje, lebo hriechom narúšame spoločnosť s Pánom i s Cirkvou, aj s druhými ľuďmi a so svetom (porov. *Katechizmus Katolíckej cirkvi*, b. 1422 – 1470).

V súčasnosti platnom katechizme sa píše v súlade s Posvätnou tradíciou a s učným Tridentského koncilu (16. stor.): „Treba, aby kajúcnici pri spovedi vyznali všetky smrteľné hriechy, ktorých sú si vedomí

po dôkladnom sputovaní svedomia, aj keby boli veľmi skryté a spáchané iba proti dvom posledným prikázaniám Desatora, ktoré niekedy väčší rania dušu a sú nebezpečnejšie ako tie, ktoré sa páchajú zjavne. Keď sa veriaci v Krista snažia vyznať všetky hriechy, na ktoré sa rozpamätajú, bezpochyby predkladajú všetky Božiemu milosrdenstvu na odpustenie. Ti však, čo robia ináč a vedome niektoré zamlčujú, nepredkladajú Božej добрote nič na odpustenie prostredníctvom kňaza. Lebo ak sa chorý hanbí odkryť lekárovi ranu, medicína nelieči, čo nepozná.“ (*Katechizmus Katolíckej cirkvi*, b. 1456)

Toto sú základné požiadavky platnej svätej spovede. Pred tým sme si priblížili jej niekoľko falošných podôb. V nich, ako aj v ostatných vyššie spomenutých nesprávnych názoroch sa, žiaľ, prejavuje tzv. *zrie-*

dené kresťanstvo, ktoré nie je skutočným kresťanstvom, hoci by si to ktosi mohol aj namýšľať! Je to zvetraná soľ bez chuti, ktorú nemá čo osoliť (porov. Mt 5, 13), lebo tieto nauky nestoja na Kristovi, ale na človeku! Pred takýmto falošným názorom si máme dávať pozor, aby nás nezviedli (porov. 2 Kor 11, 3 – 4; Kol 2, 8; Gal 1, 6; 3, 1.3; 1 Tim 1, 4; 4, 1.7; 2 Tim 2,14 – 3, 9; Tit 1, 10 – 16, Júd 1, 3 – 16). Potrebujeme sa modliť a bdiieť, aby sme nepodľahli pokušeniu akéhokoľvek hriechu, lebo náš duch je sice ochotný, ale telo slabé (porov. Mt 26, 41). Potrebujeme si stále pripomínať práve a zdravé učenie, aby sme si osvojili a stále prehlbovali pravdy našej viery a mravov pre náš každodenný život s čistým srdcom. Potom naša reč i naše skutky budú „áno – áno, nie – nie“ (porov. Mt 5, 37; Jak 5, 12). **ThDr. Michal Vivoda**

NAŠA FARSKÁ UNIVERZITA

Svätí Cyril a Metod – zdravé srdce národa

Pomaly a isto sa *Rok viery* ako aj *Rok svätých Cyrila a Metoda* chýli ku koncu. Čo nám oba súbežne prežívané roky dali? Čo nám mali dať? Celkom iste je to znovu nadobudnutie istoty vo viere a rast v zodpovednosti voči sebe i voči iným. Prečo? Potrebujeme sa zmeniť, nanovo prežiť svoje znovozrodenie, zamyslieť sa nad týmto všetkým. Potrebujeme si uvedomiť, čo stvárnjuje srdce človeka i národa – je to naša viera.

Košický pomocný biskup Mons. Stanislav Stolárik v tejto súvislosti hovorí: „V jubilejnom Roku svätých Cyrila a Metoda, ktorý vychádza z 1150. výročia ich príchodu na Veľkú Moravu, a teda aj na naše územie, otvára sa priestor na množstvo reflexií, z ktorých by sme chceli nanovo načerpať potrebnú duchovnú silu pre súčasnosť aj budúcnosť. **Chceme sa vrátiť ku koreňom našej kresťanskej identity, lebo len tak môže naďalej rásť strom našej viery.** Odtiaľ od koreňov sa sami odsudzujeme na zánik, ale napojení na korene získavame znova a znova príležitosť na ďalší rast, aby sa dedičstvo otcov v našom národe nielen zachovalo, ale i posilnilo a zveľadilo. Siahame hlboko do našej histórie, chceme sa však povzbudiť aj udalosťami našich moderných dejín. Výrazná pečať náboženského charakteru odkazu svätých Cyrila a Metoda sa prejavila napr. na Velehrade v r. 1985 pri slávení 1100. výročia smrti sv. Metoda. Pápež bl. Ján Pavol II. delegoval na toto podujatie svojho legáta kardinála Agostina Casarolliho. Keď vtedajší minister kultúry Klusák začal vítať prítomných na „mírových slavnostiach“, stotisícový dav mu skandoval „prišli sme na púť“. A keď minister hovoril, že Cyril a Metod urobili to i ono, zástup ho opäť skandovane opravil „svätí, svätí Cyril a Metod“. Vyvrcholením ministrovho fiaska bolo tvrdenie, že solúnski bratia k nám priniesli najmä kultúru (čo je iste nespochybniteľné), na čo mu celé velehradské zhromaždenie oponovalo „priniesli vieru, vieru“.¹ **Je opodstatnené v Roku svätých Cyrila a Metoda, ktorý sa prelína s celosvetovým Rokom viery, zamerať svoju pozornosť práve na tento aspekt prirodzeného ľudského prejavu – na vieru. Vieru, ktorú chápeme ako dar Boha, vieru, ktorá presakuje ľudské srdce a celú**

jeho bytosť, a ktorá stvárnjuje prostredie, v ktorom žijeme.

Je veľmi dôležité a potrebné nahliadnúť práve do srdca človeka

Záverčná prosba z litánie k Ježišovu božskému Srdcu znie: *Ježišu, tichý a pokorný srdcom, pretvor naše srdce podľa svojho srdca.* Tým, ktorí nerozumejú hĺbke tejto prosby, sa jej vyslovenie môže javiť ako vyrieknutie nejakej magickej formulky. Táto prosba je však zvolávaním Božieho požehnanie na ochotu a úsilie človeka, ktorý si chce zachovať citlivosť Ježišovho Srdca čo možno najviac. To neznamená upadať do iného extrému – do nesprávnej sebaľútosti, ako chcú niektorí charakterizovať úsilie o citlivé srdce. Je to chápanie vlastnej bolesti i bolesti iných, ale zároveň neostať uzavretý, lebo aj vtedy je tu hrozba stvrdnutia srdca. Ľudské srdce sa môže stať apatické na radosť i bolesť a nebude prežívať normálnu emotivnosť, ktorá patrí k prirodzenému ľudskému prejavu. Srdce sa stane flegmatické alebo stoické, čo nie je podľa Božieho projektu. Veľmi náročné je potom porozumieť nádherným slovám chrámovej piesne o božskom Srdci: *Ono skôr nás milovalo, než sme my ho mohli znáť* (JKS 228). V biblickom význame srdce nie je len orgán, ktorý si zaslужuje medicínske ocenenie a pozornosť. Podľa Biblie srdce človeka je aj motivujúcim prvkom jeho uvažovania a skutkov, lebo: *dobrý človek vynáša z pokladu svojho srdca dobro a zlý človek, zo zlého vynáša zlo. Veď z plnosti srdca hovoria ústa* (Lk 6, 45).² Kdesi na začiatku môže byť úmysel človeka najlepší – **mať dobré srdce**, aby podľa neho konal dobro. Prichádzajú však náročné skúšky života, v ktorých sa človek presvedča, že práve ten, kto sa usiluje o tiché

a pokorné srdce podľa Ježišovho Srdca, prežije najviac nepravosti, poníženia a bolesti. Ak sa tieto skúšky nahromadia, človek si povie: Ak mi nestvrдне srdce a nebudem dravý a nečestný ako ostatní, budem vždy trpieť ja i moja rodina a nedostane sa mi ani ocenenia od spoločnosti. Je to veľké pokušenie, ktoré dolieha na človeka, keďže každý vo svojej prirodzenosti želá sebe aj svojim drahým len to najlepší, nie bolesť a zlo. Niektorí sa vo svojej kalkulácii odvolávajú na príbeh o márnratnom synovi alebo o kajúcom lotrovi na križi. Nahovárajú sebe i iným, že teraz treba žiť tak ako iní, a v určitom čase sa zmenia. Kde však berú istotu, že dostanú šancu a hlavne že využijú ponúknutú milosť na obrátenie? **Počas života treba dávať pozor, aby naše srdce nestvrдне alebo aby sme ho dokonca nestratili.** Ako tvrdo znie konštatovanie, keď sa povie: Tento človek nemá srdce! Azda by bolo vhodné ešte pripomenúť, že cesta od stvrdnutého srdca k jeho strate je veľmi krátka.

Ako prekonať také silné pokušenie, evokujúce v človeku túžbu mať radšej tvrdé, choré a nie zdravé srdce?

Jednou z odpovedí je odporúčanie siahnuť po príbehoch Svätého písma. Stačí čítať knihu Tobáš alebo Jób, ale aj príbehy iných biblických postáv. Každý z týchto hrdinov Biblie to mal veľmi ťažké, a keď sa aj zdalo, že v určitých fázach života repcu proti Bohu, napokon vždy zachytili závan Božej milosti a prejavili úprimný záujem, aby ich srdce ostalo pred Bohom úprimné, tvárne a otvorené, a hlavne aby nestvrдне a nepoddalo sa dobovým praktikám. To isté môžeme objaviť v životných príbehoch svätcov, mučeníkov a vyznáčov v dejinách Cirkvi. Takto výrazne sa prejavil prorok našich čias bl. Ján Pavol II., ktorého synovia tohto sveta chceli fyzicky „odstrelit“ a paľbe podliehal pre svoju vernosť aj v mnohých médiách a v rečiach ľudí. Napriek všetkým bolestivým útokom jeho srdce nestvrдне. Dokázal prijať svojho atentátnika, odpustil mu a stále si zachovával milujúce srdce voči ľuďom celého sveta.

Bez oživujúcej viery a odovzdanosti sa do Božej prozreteľnosti by sa to však nedalo.

Táto črta úprimnej odovzdanosti a otvorenosti zdobí aj našich vierozvestov svätých Cyrila a Metoda. Na začiatku svojej misie na Veľkej Morave mohli oprávne predpokladať, že sa stretnú s úplnou ústretovosťou. Veď ich pozval knieža Rastislav, a tak spoločensky mala byť ich misia ošetrená a bezpečná. Ale aj tu platilo to, čo platí stále – čím sa má väčší rozvinúť Božie dielo, tým sa zväčšuje aj činnosť Zlého. Zlý koná cez ľudí a často aj takých, od ktorých sa to nečaká. Sv. Metoda uväznil a sv. Konštantín-Cyril umiera vyčerpaním. Intrigy v politickom aj náboženskom prostredí zohrali svoje. Napriek všetkému Metod, povzbudený rodným bratom Konštantínom, predsa ďalej preoráva brázdou na zverenej roli, a toto ovocie môžeme zbierať aj po 1150. rokoch. Keby ich srdcia neboli živene láskou k Bohu a ľuďom, ku ktorým boli poslaní, a dovolili by, aby im srdce stvrdlo, mohli by sme hovoriť o ich misii na Veľkej Morave ako o pozhnannej? Svätým Cyrilovi a Metodovi išlo predovšetkým o to, aby napriek mnohým prikormiam ich srdce nestvrdlo a nezatrpklo, a aby aj srdce národa a obyvateľov Veľkej Moravy bolo a ostalo zdravé.

Ludské srdce môže stvrdnúť i zmäknúť

Aké je však dôležité, aby srdce národa postupne netvrdlo ani dnes. Možno sa už stalo apatické a stvrdnuté voči potratom, možno sa takým stáva voči eutanázii a „manželstvám“ osôb rovnakého pohlavia či rodových tém súčasnosti. Stále zabúdame, že **národy, ktorým stvrdlo srdce voči rešpektovaniu prirodzených hodnôt, už tu nie sú, zmizli z mapy sveta** a stratili sa v minulosti. Historická skúsenosť potvrdila, kam vedú avantúry popierajúce prirodzený zákon. Civilizácie, ktoré upustili a zavrhlí prirodzený štýl rodinného a spoločenského života, smerovali vždy k úpadku a zániku. Nebola to len Rímska ríša, boli to aj iné civilizácie (Inkovia, Aztékovia...), ktoré podcenili prirodzený zväzok muža a ženy v rodine a oddali sa mnohým nezriadenostiam, aby napokon zanikli.

Myslíte si, že keď aj v našom národe stvrdne srdce, máme šancu existovať v budúcnosti?

Spomínam si na televízny prenos z návštevy bl. Jána Pavla II. v Poľsku, keď s veľkou bolesťou povedal svojim rodákom priamo do očí: *Národ, ktorý zabíja svoje deti, nemá budúcnosť!* Mienkotvorní ľudia vysvetľujú podobné slová národu tak, že Cirkev maľuje príliš katastrofický scenár. A ľudia toto vysvetlenie prijímajú. My sme už toho svedkami, ako sa hrozivo znižuje počet pôvodných obyvateľov vo veľkých krajinách Európy a ako sa zvyšuje vek odchodu do dôchodku. Mnohé deti, ktoré sa nenarodili, dnes nemá kto nahradiť v práci na dôchodcov, a tak sa to valí na hlavy tých, čo to spôsobili. V mnohých oblastiach života spoločnosti sa spáchané škody nezosobňujú a dopláca na ne aj finančne, celý národ. Bolesť a irónia gradujú, keď títo ľudia dostávajú štátne vyznamenania, stavajú sa im pomníky a sú predstavovaní ako ľudia úspechu. Nepravda je

vyhlasovaná za pravdu a pravda za klamstvo. **Neprirodzené za prirodzené, prirodzené za zlé** a obhajcovia prirodzených hodnôt sú označovaní za netolerantných. **Zlo je odmeňované, dobro trestané.** Stačí sa zahľadiť do Francúzska, kde boli potrestaní tí, ktorí mali na tričkách obraz prirodzenej rodiny: muž, žena deti. Alebo zaletieť do krajín, v ktorých je povinná sexuálna výchova už pre deti medzi 3. – 5. rokom, kde rodičia boli daní do väzenia, keď ta svoje deti nedali. Kam sa posunulo ľudské srdce, ale aké je aj srdce tých, že do popredia posúvajú takéto projekcie a vzory?... **Ponesie niekto zodpovednosť, keď sa stratí v minulosti i náš národ?**

Kresťanstvo zachránilo prehnité a rozpadajúce sa Rímske impérium. Srdce má vždy šancu zmäknúť. Keď tu vidím na sv. omši toľko deťurienec, oslovujem s úctou vás, milí otcovia a mamy. Keby vaše srdcia stvrdli či zatrpkli pred Bohom, tie deti by tu neboli. Áno, koľkokrát aj naši rodičia, napriek bolestiam, ktoré sme im spôsobili vyriekli: *Ty si môj milovaný syn; Ty si moja milovaná dcéra.* Keby si naši i dnešní rodičia napriek nami spôsobenej bolesti zatvrdili alebo zatrpkli svoje srdce, ako by to bolo s nami? Tam, kde nebolo milujúce a odpúšťajúce srdce otca a matky, aj napriek spôsobenej bolesti, tam ostali zatvrdnuté srdcia detí často i na celý život. V reťazení cyrilo-metodskej tradície si spomeňme v tejto chvíli na našich rodičov i starých rodičov, ktorí podliehali rôznym skúškam a pokušeniam svojich čias, a predsa ich srdce nestvrdlo, nezatrpklo na všetko, čo je Božie a odovzdali nám svoju vieru. Treba im pred Bohom, históriou, rodinami a celou tvárou spoločnosti poďakovať a prejavit úctu, že nepodľahli skúškam čias, lebo bez nich by sme tu dnes neboli. Ale aj my sme generácia vystavená tejto výzve a skúškam času. Spomeňme si na novembrové udalosti 1989 na uliciach bývalého Československa. Jedným z hesiel, ktoré zneli na otvorenej scéne, bolo volanie: „Nie sme ako oni!“ Nebolo to volanie po obnovení srdca a spoločenských vzťahov? Ale položíme si i ďalšiu otázku: Koľkí zo skandujúcich ostali verní slovom, ktoré vychádzali z ich srdca a úst? Vynikajúco to vyjadril už pred stáročiami prorok Jeremiáš: *Srdce je klamlivé nádovšetko a rozjatrené, kto sa v ňom vyzná?* (Jer 17, 9) a vhodne je uviesť aj slová žalmistu: *Hlbočina je človek a jeho srdce priepasť* (Ž 64, 7). Prorok i žalmista konštatujú skúsenosť, že ľudské srdce je i klamlivé, nestále, nepravdivé, samolúbe, neverné a môže mocne prilipnúť aj k pokladu pozemskej trvácnosti. A mohli by sme spomenúť aj viac negatívnych postojov ľudského srdca. Všetkým takto uberajúcim sa, je vhodné začínať osobnú skúsenosť sv. Augustína: *Nespokojné je moje srdce, kým nespočítam v tebe, Pane.* Aj naša generácia na Slovensku je vystavená pokušeniu rôznych tlakov a je na nás, ako sa rozhodneme. **Cesta, ktorá podľa vzoru svätých Cyrila a Metoda je cestou, zaručujúcou kvalitu osobného, rodinného i spoločenského života.** Preto je cyrilo-metodský odkaz taký živý a aktuálny aj v dnes.

Dokončenie v nasledujúcom čísle.

¹ Sv. Pavol nazýva všetko, čo je uložené v srdci a čím sa prejavuje človek navonok, skutka-

mi tela, resp. ovocím ducha. Píše: *„A skutky tela sú zjavné: je to smilstvo, nečistota, chlipnosť, modloslužba, čary, nepriateľstvá, sváry, žiarlivosť, hnev, zvady, rozbroje, rozkoly, závisť, opilstvo, hyzenie a im podobné... Ale ovocie Ducha je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrota, vernosť, miernosť, zdržanlivosť“* (Gal 5, 22 – 23).

² Porov.: *Duše sú pošpinené skôr, než sa otvoria životu.* In.: *Máriina doba*, roč. XXIII., č. 1/2013, s. 20.

Daniel Dian

Z našej pošty

Adopcia na diaľku

„Moje drahé adoptívne babičky, som veľmi šťastná, že Vám môžem povedať, že som dokončila svoj diplomový kurz. Rada by som sa vám poďakovala za všetku vašu láskavú pomoc a vaše požehnanie. Len vďaka vám som bola schopná študovať a dosiahnuť diplom. Keby som sa v živote mohla dočkať vás raz vidieť... Asi to ale nebude možné. Som však šťastná, že sme mohli byť v kontakte prostredníctvom listov. Toto je môj posledný list vám, drahé staré mamy a som preto dosť smutná...“

Takto sa listom prihovarila Sharon Baretto, indické dievčatko z Bala Pragathi Kendra Services, Honavar Karmataka, v Indii. V tejto škole skončila odborný kurz z diplomom bakalára z počítačových aplikácií a teraz sa uchádza o zamestnanie.

Komu bola Sharon štrnásť rokov vnučkou a nádejnou žiačkou v d'alekej Indii?

Boli to naše milé sestry z farského spoločenstva Ženy ženám. Hlavným iniciátorom adopcie v našom spoločenstve bola pani Mária Hromádková, ktorá nadviazala kontakt so Slovenskou katolíckou charitou – Adopcia na diaľku, a tak sme dostali do opatery Sharon Baretto. Tomuto dievčatku a jeho rodine pomáhali členky nášho spoločenstva zdolať ich neľahkú situáciu – chorý otec, sestra, nezamestnaná matka – a posilnili ich v nádeji, že sa ešte nájdu ľudia ochotní podať pomocnú ruku aj za cenu vlastného odriekania.

Počas štrnásťročného štúdia prispievali naše babičky-dôchodkyne sumou 180 eur ročne, čo za štrnásť rokov predstavuje 2 520 eur (76 000 Sk) Z vyše päťdesiat členiek farského spoločenstva Ženy ženám ostalo už len desať, dvanásť, ktoré túto adopciu na diaľku úspešne ukončili. Štyridsať žien so spoločenstva nás počas tohto obdobia navždy opustilo.

Spoločenstvo Ženy ženám vyslovuje poďakovanie Slovenskej charite, jej generálnemu sekretárovi Radovanovi Gumulákovovi, pátrovi Francisovi Fernandesovi, riaditeľovi a pani Márii Tkáčovej za celú korešpondenciu medzi nami, SCH a Indiou.

Týmto príspevkom chceme vyzvať našu farnosť, aby nasledovali náš príklad. V súčasnosti je možnosť a zároveň potreba pomáhať núdnym deťom nielen v Indii, ale aj v Albánsku, Na Haity, vo Vietname a v Ugande.

V prípade záujmu je potrebné obrátiť sa na SCH – Adopcia na diaľku, Kapitulská 18, 814 15 Bratislava, tel. 02 5443 1506, mobil 0915 724 458, e-mail: adopcia na diaľku@charita.sk, Web: www.charita.sk.

Marta Gazdíková, Ženy ženám

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po – Pi: 9,00 – 11,00 h; poobede Po – Št: 14,30 – 16,30 h; telefón (kancelária): 55 56 23 19, 0904 555 566; zaopatrovací mobil: 0948 313 363 (služi výlučne na zaopatrovanie chorých).

SVÄTÉ OMŠE

- **neďafa a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (maď.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45; 6,30; 16,30; 18,00 h, v sobotu popoludní len o 18,00 h; vo štvrtok o 18,00 h sv. omša v latinskom jazyku;
  - **sviatok v pracovný deň:** 5,45; 6,30; 10,30; 16,30; 18,00; 19,00 h alebo podľa oznamov; • **deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok:** ako v neďafu; sv. omša o 18,00 h nie je.
- Počas školského roka:
sv. omša pre mládež . . . . . utorok – 18,00 (spieva zbor Běčkari)
sv. omša pre birmovancov piatok – 18,00 (spieva mládežnícky zbor)
sv. omša pre deti . . . . . neďafa – 10,30 (spieva mládežnícky zbor)

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

- vo **všedné dni** ráno pri sv. omši o 6,30 h, večer pri sv. omši o 16,30 h a pri sv. omši o 18,00 h • v **prvopiatočnom týždni** aj pri rannej sv. omši o 5,45 h (pondelok až piatok); vo štvrtok a piatok od 15,00 h • v **neďafu dopoludnia** medzi sv. omšami (v prípade potreby aj počas sv. omše).

FATIMSKÁ SOBOTA

5. 10. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe posvätného ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 19. 10. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

- v **stredu** po skončení sv. omše, ktorá začína o 6,30 h, s modlitbou sv. ruženca • vo **štvrtok** po skončení sv. omše, ktorá začína o 16,30 h; do 17,55 h.

KATECHÉZA

- **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 18,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlásiť krst dieťaťa a vyplniť krstný lístok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.
- **pred prijatím sviatosti manželstva** sa snúbenci stretnú dvakrát s kňazom, raz s psychológom a raz s lektorom prirodzeného plánovania rodičovstva. Stretnutia snúbencov sú v pondelky o 18,00 h – jednotlivé dátky nájdete na farskej webovej stránke. Je vhodné zachovať poradie stretnutí. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša.

- **príprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach vo všedné dni na fare. V pondelky, utorok a stredu o 18,00 h a v štvrtky a piatky o 17,00 h na fare. Zvlášť pre birmovancov je sv. omša v každý piatok o 18,00 h.

KNIŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

v utorok od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): St 17,00 – 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **sociálna:** Po 9,00 – 11,00 h;
- **právna:** v stredu 15,30 – 17,30 h, 1. a 3. štvrtok 9,00 – 11,00 h.

ŽENY ŽENÁM

sa stretá v prvý štvrtok od 14,00 do 16,00 h v miestnosti pre návštevu a katechézu.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA OKTÓBER

Všeobecný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby ľudia, ktorí pre ťažkosti chcú skončiť so životom, pocítili blízkosť Božej lásky.

Misijný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby svetový deň misii pomohol všetkým kresťanom uvedomiť si, že sme nielen prijímateľmi Božieho slova, ale aj jeho hlásateľmi.

Úmysel Konferencie biskupov Slovenska:

Nech sa na príhovor slovanských vierozvestov svätých Cyrila a Metoda naša viera v odpustenie hriechov stáva povzbudením na prijímanie Božieho milosrdenstva vo sviatosti pokánia.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

1. 10. Sv. Terézie z Lisieux, panny a učiteľky Cirkvi
2. 10. Svätých anjelov strážcov
4. 10. Sv. Františka Assiského
7. 10. Ružencovej Panny Márie
15. 10. Sv. Terézie od Ježiša, panny a učiteľky Cirkvi
18. 10. Sv. Lukáša, evanjelistu
28. 10. Sv. Šimona a Júdu, apoštolov – **125. výročie posviacky nášho chrámu**

POZÝVAME NA

- **modlitbu posvätného ruženca s kňazom**, okrem neďafy denne ráno po svätej omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h a popoludní (okrem soboty) po prvej popoludňajšej svätej omši, teda asi o 17,15 h. V sobotu pred večernou svätou omšou o 17,30 h;
- **slávnostnú hodovú pontifikálnu svätú omšu**, ktorú z príležitosti 125. výročia posviacky nášho chrámu **bude celebrovat J. Ex. Mons. Stanislav Zvolenský v neďafu 27. októbra o 10,30 h**. Svätá omša bude spojená s požehnaním zreštaurovaného a nanovo prebudovaného orgána. Zároveň pozývame aj na **tradičné hodové stretnutie** v seminárnej miestnosti o 15,00 h;
- **slávnostnú svätú omšu v deň 125. výročia posviacky nášho chrámu** v pondelok 28. októbra o 16,30 h;
- z príležitosti **misijnej neďafy 20. októbra o 18,00 h** do seminárnej miestnosti na fare na prezentáciu dp. kaplána Martina Majdu o misijnej práci medzi Rómami v Lomničke.

OZNAMUJEME

- **omšové úmysly** na mesiac november sa budú zapisovať v Krstnej kaplnke v **utorok 1. októbra o 16,00 h**.

(Dokončenie zo s. 1)

vú pieseň nie jazykom, ale životom. Nehľadaj slová, akoby si mohol vysloviť niečo, čo by potešilo Boha. Spievaj s jasotom. Lebo dobre spievať Bohu znamená spievať s jasotom. Čo znamená spievať s jasotom? Zbadať, že nemožno slovami vyjadriť, čo spieva srdce. Jasot je nejaký zvuk, ktorý prezrádza, že sa v srdci rodí niečo, čo nemožno vysloviť. A komu viac patrí taký jasot ako nevýslovnému Bohu? Veď koho nemôžeš vysloviť, je nevýslovný. A keď ho nemôžeš vysloviť, a mlčať nesmieš, čo iné ti ostáva, iba jasot?*

Keď som na začiatku citoval slová, ktorými sa začínala tridentská liturgia, občas aj niektorí mladší kňazi utrúšili žarty na svojich starších spolubratov, keď videli, ako sa osemdesiatročný (alebo aj starší) kňaz modlí, že „pristupuje k Bohu, ktorý obveseľuje jeho mladost“. Ale naša viera nás omladzuje, ba paradoxne, práve vo vyššom veku človek môže intenzívne začať prežívať duchovnú sviežosť, ktorú do nášho života prináša viera.

Jubileum, ktoré slávi naša farnosť a náš chrám, nám hovorí, že už nie sme žiadni „tinejdžeri“. Ale ako farnici Blumentálu a zároveň vo väčšine prípadov občania Nového a Starého Mesta budme učeníkmi nesekého kráľovstva, ktorí sa podobajú *múdremu hospodárovi, ktorý vynáša zo svojej pokladnice veci nové i staré* (porov. Mt 13, 52).

Milí Blumentálci, nech náš jubilujúci chrám je pre nás miestom, kde skrze vieru poznávame a žijeme novosť života v Kristovi. To Vám aj sebe vyprosuje

Váš duchovný (z roka na rok viac-a-viac starý ☺) otec Branislav Čaniga

Blumentál, vydáva Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bratislava Blumentál, Vazovova 8. **Zodpovedný redaktor: Xénia Duchoňová. Cenzor: Branislav Čaniga. Spolupracovníci:** Zdenko Tkáčik, Jozef Pajerský, Ján Sitár, Daniel Dian, Marián Bér. S povolením Arcibiskupského úradu v Trnave zo dňa 16. 12. 1997 č. 4264/97. Príspevky v rozsahu maximálne dve normostrany, návrhy a pripomienky k farskému časopisu môžete dať v zalepenej obálke do sakristie farského kostola alebo do farskej kancelárie pod zn. časopis Blumentál, resp. poslať na **mailovú adresu: blumdux@centrum.sk**. Redakcia si vyhradzuje právo úpravy príspevkov. Sadzba: Forma, s. r. o. Tlač: VEDA, Bratislava. **Internet: www.blumental.sk**.